

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือขนาดย่อย ที่ดำเนินธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกนั้น ได้มีการให้บริการจัดส่งมอบสินค้าต่างๆเหล่านั้นไปยังผู้ค้าและลูกค้าเพื่อความสะดวกและรวดเร็วสนองต่อความต้องการในการใช้สินค้าเหล่านั้น การขนส่งสินค้าส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าจ้างพนักงานส่งสินค้า ค่าเชื้อเพลิงในการเดินทาง ค่าเสื่อมสภาพของยานพาหนะในการขนส่ง เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นั้นล้วนแล้วแต่เป็นต้นทุนที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมของสินค้าและการบริการในการดำเนินธุรกิจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาไปถึงการดำเนินธุรกิจที่มีการขนส่งเข้ามาเกี่ยวข้องพบว่า ธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานนั้นกำลังเข้ามามีบทบาทที่สำคัญของประเทศไทย เช่นเดียวกันกับการดำเนินธุรกิจจำหน่ายแก๊สหุงต้ม (LPG) นั้น ซึ่งได้รับความนิยมในการใช้พลังงานประเภทนี้มากยิ่งขึ้นทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคครัวเรือนต่างๆ ในปี 2554 มีอัตราการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 17.0 และความต้องการใช้สูงขึ้นอยู่ที่ระดับ 534,000 ตันต่อเดือน

ตารางที่ 1-1 แสดงความต้องการ LPG โพรเพน และบิวเทนช่วงปี พ.ศ. 2549-2554

ปริมาณความต้องการใช้ LPG ใน 4 สาขา (หน่วย พันตัน/เดือน)											
สาขา	2549	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)				
							2550	2551	2552	2553	2554
แก๊สหุงต้ม	143	157	177	186	203	214	9.5	12.7	5.0	9.2	5.4
รถยนต์	38	48	65	56	57	69	24.7	35.6	-14.1	2.1	22.0
อุตสาหกรรม	43	51	55	55	65	65	17.4	8.8	-10.8	31.2	0.7
ปิโตรเคมี	58	66	75	75	132	186	14.3	12.3	43.1	23.5	40.7
รวม	283	322	372	372	398	534	13.7	15.4	7.0	14.8	17.0

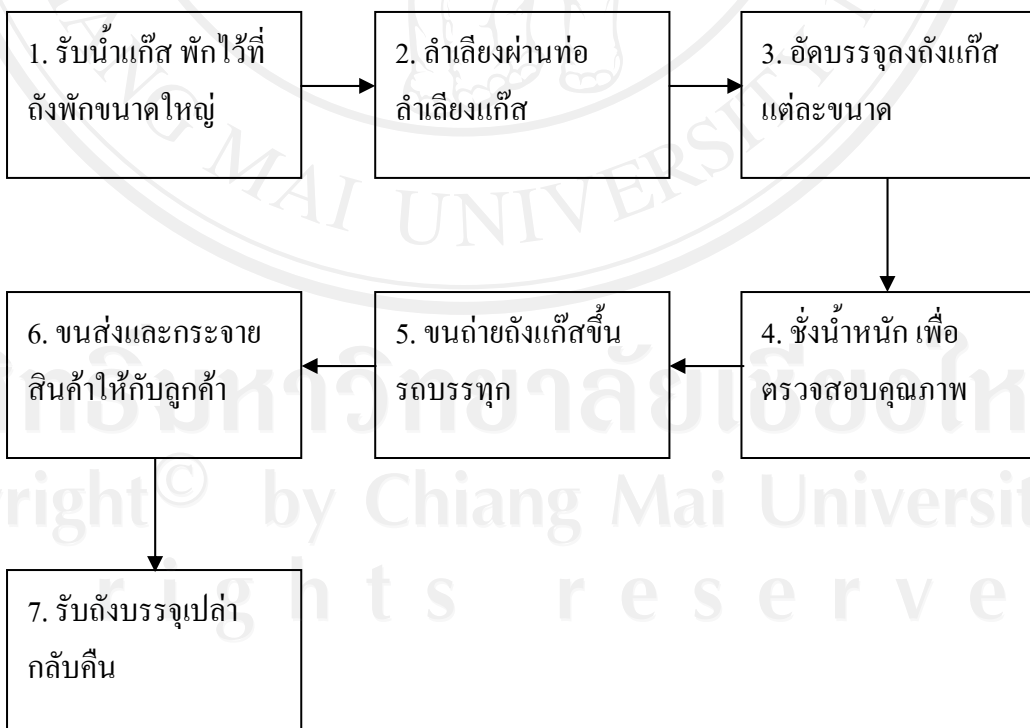
หมายเหตุ : ปี 2554 เป็นข้อมูลเดือน ม.ค.-พ.ค.

ที่มา: กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ซึ่งธุรกิจจำหน่ายแก๊สหุงต้มบรรจุถัง ก็ได้มีการให้บริการจัดส่งมอบสินค้าไปยังลูกค้า เช่นกัน โดยการส่งมอบจะต้องขนส่งไปยังที่ต่างๆ ตามเส้นทาง ถือเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับลูกค้าและเป็นการเพิ่มศักยภาพของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในธุรกิจนี้ที่กำลังขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้นต้นทุนที่เกิดจากการให้บริการก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นด้วย

ลักษณะของต้นทุนที่เกิดขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่างที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมหลัก กิจกรรมย่อย ในด้านการจัดการระบบการขนส่ง ซึ่งจะต้องสำรวจ เก็บข้อมูล และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการจัดการ เช่น ตารางรอบเวลา เส้นทางที่ใช้ในการขนส่ง พาหนะที่ใช้ จำนวนรอบในการขนส่ง อัตราเชื้อเพลิงที่ใช้ในยานพาหนะ เป็นต้น โดยแนวทางนั้นจะต้องอยู่ในกรอบของต้นทุนการขนส่งที่ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนโดยรวมลดลงด้วย นอกจากนั้นยังได้แนวทางในการจัดการระบบการขนส่งของธุรกิจ ที่มีปัจจัยด้านการขนส่งเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีข้อจำกัดที่หลากหลาย ให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่บลูเฟลม เป็นอีกสถานประกอบการที่จัดจำหน่ายแก๊สหุงต้มบรรจุถัง ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยดำเนินธุรกิจ รับน้ำแก๊สหุงต้ม (LPG) มาจาก บริษัท ยูนิคแก๊ส แอนด์ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด เข้ามาเก็บไว้ที่ถังพักขนาดใหญ่ และเข้าสู่กระบวนการบรรจุลงถังแต่ละขนาดเพื่อตอบสนองตามความต้องการลูกค้า โดยบรรจุผ่านระบบท่อลำเลียงอัดแก๊สตามน้ำหนักของถังบรรจุแต่ละถัง จากนั้นก็จัดจำหน่ายทั้งแบบค้าส่งและค้าปลีกให้กับโรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจสปา หรือ ภาคธุรกิจอื่นๆที่มีการใช้แก๊สหุงต้มบรรจุถัง รวมทั้ง แต่ละครัวเรือนที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค โดยมีการให้บริการส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า มีระยะทางการขนส่งที่ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ด้วยการขนส่งโดยรถบรรทุกไปยังลูกค้าปลายทางตามรอบเวลาการสั่งซื้อที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งการให้บริการส่งมอบสินค้านั้น มีปัจจัยหลายๆอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเรื่องพื้นที่ ตำแหน่งที่ตั้งของลูกค้า เส้นทางที่มีระยะทางในการขนส่งที่แตกต่างกันไป ปริมาณที่ใช้ในการขนส่งแต่ละวัน ปริมาณเชื้อเพลิงที่ใช้กับรถขนส่ง ตารางเวลา ซึ่งยังไม่มีมีการจัดการให้ที่เป็นระบบและยังขาดการวิเคราะห์องค์ประกอบของต้นทุนในส่วนนี้อย่างจริงจัง โดยการกระจายสินค้านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดต้นทุนสูงที่สุด ในระบบต้นทุนโดยรวมของธุรกิจ

รูปที่ 1-1 แสดงลักษณะสถานที่ และขั้นตอนการทำงานของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่บู่เฟลม

ทางผู้วิจัยจึงสนใจและเข้าร่วมกับเจ้าของสถานประกอบการ เพื่อเข้ามาศึกษา ทำการวิเคราะห์ และ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำหลักการต่างๆมาประยุกต์ใช้ คือการศึกษาองค์ประกอบของต้นทุนการขนส่ง และการบริหารจัดการวางแผนการขนส่งระหว่างบริษัทและลูกค้า กลยุทธ์การจัดการตารางเวลาการขนส่ง การจัดวางถังบรรจุแก๊สหุงต้มบนรถบรรทุกด้วยเทคนิคการจัดงาน และการจัดรูปแบบเส้นทางการขนส่งด้วยเทคนิคการหาคำตอบด้วยวิธีฮิวริสติกส์ (Heuristic) โดยใช้วิธี Saving Algorithm เพื่อลดต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการขนส่งในธุรกิจนี้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของต้นทุนการขนส่งของธุรกิจจำหน่ายแก๊สหุงต้ม
- 2) เพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุนการขนส่ง

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) ได้แนวทางการปรับปรุงที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการขนส่งที่เกิดขึ้น
- 2) สามารถลดต้นทุนการขนส่งที่เกิดขึ้นในธุรกิจจำหน่ายแก๊สหุงต้ม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) ศึกษาองค์ประกอบของต้นทุนการขนส่งของธุรกิจจำหน่ายแก๊สหุงต้ม กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่บลูเฟรม ในกระบวนการจัดการขนส่งเพื่อกระจายสินค้าไปยังลูกค้าปลายทาง
- 2) ใช้เทคนิคบริหารจัดการวางแผนการขนส่งระหว่างบริษัทและลูกค้า กลยุทธ์การจัดการตารางเวลาการขนส่ง การจัดวางถังบรรจุแก๊สหุงต้มบนรถบรรทุกด้วยเทคนิคการจัดงาน (Job Assignment) การลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็น (ECRS) และการจัดรูปแบบเส้นทางการขนส่งด้วยเทคนิคการหาคำตอบด้วยวิธีฮิวริสติกส์ (Heuristic) โดยใช้วิธี Saving Algorithm

1.5 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่บลูเฟรม และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในบทนี้จะกล่าวถึงกรอบของการศึกษา ทั้งในส่วนของวัตถุประสงค์และประเด็นขอบเขตให้ชัดเจน จากนั้นเริ่มด้วยการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 และระเบียบวิธีวิจัยในบทที่ 3 ตลอดถึงผลที่ได้จากงานวิจัย และสรุปผลงานวิจัยในบทที่ 4 และ 5 ตามลำดับ